

Vysoká škola Polytechnická Jihlava

Katedra ekonomických studií

**Financování dlouhodobého majetku firmy
Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o.**

Bakalářská práce

Autor: Kristýna Kupková

Vedoucí práce: Ing. Petra Kozáková, Ph.D.

Jihlava 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: **Kristýna Kupková**
Studijní program: **Ekonomika a management**
Obor: **Finance a řízení**
Název práce: **Financování dlouhodobého majetku firmy Povrchové úpravy Třemošnice s.r.o.**
Cíl práce: **Bakalářská práce posoudí vývoj dlouhodobého majetku společnosti Povrchové úpravy Třemošnice s.r.o. v posledních 5 letech a především způsoby jeho financování, změny ve struktuře použitého kapitálu ve sledovaném období, naplnění doporučovaných pravidel financování a dopad případných změn na optimální kapitálovou strukturu a finanční situaci firmy. Práce vyústí v případná doporučení způsobů financování s ohledem na poznatky z odborné literatury.**

Ing. Petra Kozáková, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce

Ing. Roman Fiala, Ph.D.
zástupce vedoucí katedry
Katedra ekonomických studií

Anotace

Bakalářská práce se zabývá způsoby financování dlouhodobého majetku firmy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. Práce je zaměřena na změny stavu dlouhodobého majetku firmy a způsobu jeho financování. Bakalářská práce má teoretickou a praktickou část.

Teoretická část vychází z odborných pramenů, na jejichž základě vymezím pojmy týkající se dlouhodobého majetku a jeho financování.

Praktická část je zaměřená na posouzení stavu majetku firmy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. za předchozích 5 let, na způsob financování majetku, vlivu ekonomické krize na solventnost firmy.

Klíčová slova

Dlouhodobý majetek, vlastní zdroje, cizí zdroje, překapitalizování,

Annotation

The bachelor thesis deals with ways of financing long-term assets of the company Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. This work focuses on changes in the fixed assets of the company and its way of financing. The work has theoretical and practical part.

The theoretical part is based on expert sources on which I define concepts related to fixed assets and its funding.

The practical part is focused on the evaluation of assets in Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. during preceding 5 years, further on the way of financing the assets, and on the impact of the economic crisis on the solvency of the company.

Key words

Fixed assets, equity, liabilities, overcapitalization,

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí bakalářské práce, Ing. Petře Kozákové. P.h.D., za rady, připomínky a odborné vedení, které mi poskytla při zpracování této bakalářské práce.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ .

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že souhlasím s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne

.....

Obsah

1	Úvod a cíl práce	7
2	Teoretická část	9
2.1	Dlouhodobý majetek.....	9
2.2	Pořizování dlouhodobého majetku	13
2.3	Oceňování dlouhodobého majetku	14
2.4	Vyřazení dlouhodobého majetku podniku z užívání	15
2.5	Financování majetku podniku	16
2.5.1	Kapitálová struktura podniku	17
2.5.2	Vlastní kapitál	18
2.5.3	Cizí kapitál	20
2.5.4	Zvláštní způsoby financování majetku	24
2.6	Doporučená pravidla financování.....	25
3	Metodika práce.....	26
4	Praktická část	27
4.1	Povrchové úpravy Třemošnice s.r.o.	27
4.2	Vertikální analýza rozvahy společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. ...	29
4.3	Horizontální analýza rozvahy společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o.	33
4.4	Bilanční pravidla	38
4.5	Zadluženost společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o.	44
4.6	Rentabilita společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o.	46
5	Závěr.....	48
6	Použitá literatura	51
7	Seznam tabulek	53
8	Seznam grafů	54
9	Seznam příloh	55

1 Úvod a cíl práce

Každá firma potřebuje určité prostředky, které budou efektivně využívány k naplnění podnikatelského záměru a uspokojení požadavků zákazníka. Tyto prostředky představuje veškerý majetek, který firma vlastní. Majetek je tedy to, co můžeme popsat jako obsah firmy a pomáhá splnit podnikatelský záměr.

Jedním z prvotních důvodů výběru tématu financování dlouhodobého majetku firmy, jako mé bakalářské práce byl fakt, že dlouhodobý majetek vlastně tvoří celou podstatu společnosti. Bez majetku by žádný podnik nemohl realizovat svůj podnikatelský zájem. S dlouhodobým majetkem se setkáváme denně, ať již jako vlastníci společnosti či jako soukromé osoby.

Podle mého názoru je pro každý podnik velice důležitá otázka volby způsobu financování majetku. Správně zvolit variantu financování veškerého majetku, který firma vlastní, není vždy jednoduchou záležitostí a to především s ohledem na finanční situaci firmy. Pokud společnost dostatečně nezváží veškeré varianty financování, špatná volba může mít za následek dokonce i zánik podniku. Zvolený způsob financování majetku má totiž velký vliv na finanční stabilitu firmy. S touto volbou se setkává každá firma po celou dobu svého působení na trhu. Myslím si tedy, že toto téma je a bude aktuální, a proto se jím budu zabývat ve své bakalářské práci.

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení financování dlouhodobého majetku firmy Povrchové úpravy Třemošnice s.r.o. Ve své práci se zaměřím na změny stavu majetku daného podniku za 5 let. Zhodnotím význam zvolených variant financování na finanční situaci firmy a to za pomoci finančních ukazatelů (ukazatelů zadluženosti), kdy na základě výpočtů těchto ukazatelů budu prezentovat situaci firmy, což dále povede k případným doporučením týkajících se jiné, vhodnější varianty financování dlouhodobého majetku firmy.

Tato bakalářská práce se na začátku teoretické části, za pomoci odborné literatury, zabývá vymezením pojmů dlouhodobého majetku, jeho pořízením, oceněním a také vyřazením z užívání. Dále jsou zde uvedeny jednotlivé varianty financování majetku podniku, které zahrnují financování z cizích a vlastních zdrojů. Jsou zde popsány jednotlivé výhody a nevýhody těchto variant, vztah mezi cizími a vlastními zdroji vyjádřený na ukazatelích zadluženosti.

V praktické části se práce zabývá nejprve popsáním společnosti Povrchové úpravy Třemošnice s.r.o. Dále práce obsahuje analýzu jednotlivých složek dlouhodobého majetku, variantu jeho pořízení, zhodnocení vhodnosti dané varianty financování a případné doporučení využití jiné varianty, která bude mít lepší vliv na finanční situaci firmy.

.

2 Teoretická část

Každá společnost, která byla založena s nějakým podnikatelským záměrem jako je například poskytování služeb či prodej svých výrobků, musí disponovat určitým majetkem, který je potřebný k uskutečnění daného podnikatelského záměru. (MRKOSOVÁ, 2007)

Majetek podniku se liší svým složením a převážně také velikostí firmy, která majetek vlastní. Majetek dělíme tak, abychom ho co nejlépe mohli evidovat. (BUCHTOVÁ, 1994)

Majetek podniku klasifikujeme podle formy a funkce hospodářské činnosti na: (MRKOSOVÁ, 2007)

- dlouhodobý majetek
- oběžný majetek

2.1 Dlouhodobý majetek

„Dlouhodobý majetek představuje jednu z nejvýznamnějších složek aktiv každé účetní jednotky. Korektní nakládání s majetkem této kategorie tak z pohledu jeho účetní a daňové správy představuje objemově významný souhrn činností, které zahrnují nejen oblast správného vymezení a ocenění majetku, nýbrž i otázku možného promítnutí nákladů spojených s jeho pořízením do výsledku hospodaření.“ (FIŠEROVÁ, CHALUPA, KADLEC a kolektiv, 2009 str. 64)

Dlouhodobý majetek podniku je tvořen složkami majetku, které se v podniku pohybují, lépe řečeno slouží v podniku delší dobu. Tyto složky majetku se najednou nespotřebovávají, ale pouze se postupně opotřebovávají a to například vlivem povětrnostních podmínek nebo pouze vlivem času. (MRKOSOVÁ, 2007)

Do dlouhodobého majetku firmy zahrnujeme:

- hmotný dlouhodobý majetek
- nehmotný dlouhodobý majetek
- finanční dlouhodobý majetek

Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek většinou představuje ve firmě ten majetek, který je využívám pro provozování podnikatelského záměru. Podle účetního hlediska rozlišujeme dlouhodobý majetek na odpisovaný a neodpisovaný. Dále můžeme hmotný majetek dělit na majetek nemovitý, který zahrnuje pozemky a budovy nebo na majetek movitý, který je představován například dopravními prostředky, stroji či zařízením podniku. (HOMOLKOVÁ, KUNC, ŘEHÁK 2002)

Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

Stavby patří mezi majetek odpisovaný a to bez ohledu na výši jeho ocenění i dobu jeho použitelnosti. Do této kategorie zahrnujeme například budovy, doly, pískovny, byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky podle zvláštních předpisů.

Samostatné movité věci a soubory movitých věcí, jejichž vstupní cena se pohybuje ve výši 40 000 Kč a tyto věci jsou určeny k technicko-ekonomickému využití, které je delší než 1 rok. Tyto dvě podmínky musí být splněny současně, aby samostatné věci movité byly zařazeny jako hmotný majetek. Ale částka 40 000 Kč není pro tuto kategorii majetku závaznou. Určení částky, která bude limitovat tuto skupinu majetku, určuje sama účetní jednotka. Pokud si účetní jednotka pořídí majetek, který nepřesáhne určenou částku, majetek se považuje za drobný hmotný majetek, o kterém daná účetní jednotka účtuje jako o zásobách. (FIŠEROVÁ, CHALUPA, KADLEC a kolektiv 2009)

Pěstitelské celky trvalých porostů zahrnují ovocné stromy, ovocné keře vysázené na pozemku minimálně 0,25 ha. Dále sem patří také chmelnice a vinice. Tato kategorie není limitována vstupní cenou, pouze doba plodnosti musí být delší než tři roky. Již při výsadbě ovocných stromů či keřů se posuzuje, zda splňují podmínky. Odepisování lze poté začít využívat od doby, kdy jsou stromy či keře plodné a účetní jednotka z jejich plodů má užitek což pro účetní jednotku znamená změnu v příjmech účetní jednotky.

Dospělá zvířata a jejich skupiny se řadí mezi dlouhodobý majetek, pokud doba jejich „použitelnosti“ je delší než 1 rok. Limit vstupní ceny si určuje účetní jednotka sama. Pokud firma vlastní zvířata, která nesplňují podmínky, účtuje o nich jak o zásobách.

Jiný dlouhodobý hmotný majetek zahrnuje všechny hmotné položky, které nemohou být uvedeny ve výše zmíněných skupinách. Především sem řadíme například technické zhodnocení, pokud nezvyšuje vstupní cenu daného majetku. (FIŠEROVÁ, CHALUPA, KADLEC a kol. 2009), (TPA HORTWATH NOTIA AUDIT, 2008)

Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

Pozemky patří do této skupiny a to bez ohledu na výši jejich ocenění, ale jen pokud nejsou pořízeny za účelem využití jako zboží. To by znamenalo, že pozemek by koupila firma (účetní jednotka), která by s daným pozemkem dále obchodovala (prodávala jej). (PRUDKÝ., LOŠŤÁK, 2009)

Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek je představován majetkem, který nemá hmotnou podstatu. Typickým nehmotným majetkem firmy jsou výsledky výzkumu a vývoje, software a například zřizovací výdaje. Tento typ majetku je specifikován dobou použitelnosti delší než 1 rok, výše ocenění je plně v kompetenci samotné účetní jednotky. Mezi dlouhodobý nehmotný majetek řadíme: (PRUDKÝ., LOŠŤÁK, 2009)

Zřizovací výdaje jsou souhrnem všech výdajů, které účetní jednotka vynaložila na své založení a to do okamžiku jejího vzniku. Tyto výdaje jsou převážně spojené se soudními a správními poplatky, výdaji na pracovní cesty a také například s nájemným. Do této skupiny nehmotného majetku ale nepatří výdaje, které jsou spojené s pořízením dlouhodobého majetku a zásob a výdaje na reprezentaci společnosti.

Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje představují výsledky prací, úspěšně provedených, které nepatří mezi průmyslová nebo jiná ocenitelná práva. Tyto výsledky výzkumu nebo vývoje mohou být nabyty od jiných osob nebo vytvořené vlastní činností účetní jednotky, jejímž účelem je tyto výsledky využít k obchodování. (HOMOLKOVÁ, KUNC, ŘEHÁK 2002)

Software patří mezi dlouhodobý nehmotný majetek v případě, že byl získán (koupen) samostatně, anebo pokud byl tento software vytvořen vlastní činností. (TPA HORTWATH NOTIA AUDIT, 2008)

Ocenitelná práva představují od 1. 1. 2001 samostatnou skupinu dlouhodobého nehmotného majetku. Tato skupina zahrnuje ocenitelná práva, která jsou předmětem průmyslového vlastnictví. Mezi tato práva patří například výsledky duševní činnosti a práva podle zvláštních právních předpisů. To je opatřeno podmínkou, že tyto výsledky duševní činnosti jsou tvořeny za účelem obchodování nebo že byly nabyty od jiných osob.

Goodwill patří mezi dlouhodobý nehmotný majetek vždy, ať už je jeho vstupní cena jakákoliv. Goodwill může být kladný či záporný a představuje rozdíl mezi oceněním podniku nebo části podniku za podmínek ustanovených v obchodním zákoníku. Goodwill se odepisuje rovnoměrně a to 60 měsíců od koupě podniku nebo části podniku. Pokud se kupní cena daného podniku nebo jeho části změní, tato změna se nepromítne v době odepisování goodwillu. (FIŠEROVÁ, CHALUPA, KADLEC a kolektiv 2009)

Dlouhodobý finanční majetek

Mezi majetek podniku patří i majetek dlouhodobého charakteru představovaný finančními prostředky vázanými firmou. Tento typ majetku je charakteristický svým držením, déle než je jeden rok. Takové složky majetku podnik získává za účelem například využití těchto vlastněných složek jako je podílová část na základním kapitálu, ke kontrole účetní jednotky, do které firma investovala. Dále za účelem vložení svých volných finančních prostředků do takového majetku, u kterého firma předpokládá zvýšení svého zisku.

Mezi dlouhodobý finanční majetek tedy patří:

- majetkové účasti, mezi které patří podílové cenné papíry v jiných podnicích
- realizovatelné cenné papíry a podíly
- dlužné cenné papíry s dobou splatnosti delší než jeden rok
- půjčky, které daná účetní jednotka poskytla
- ostatní dlouhodobý finanční majetek například vklady na termínovaných účtech nad jeden rok

Dlouhodobý finanční majetek je oceňován pořizovací cenou, která zahrnuje cenu pořízení a také náklady spojené s koupí. Mezi tyto náklady řadíme například provize makléřů, poplatky právníkům apod. Tento majetek se pořizuje nákupem nebo upisováním akcií či účastí.

2.2 Pořizování dlouhodobého majetku

Pro účetní jednotku, která je v procesu založení, je důležité pořídit majetek, který je potřebný pro výrobu výrobků či prostě pro existenci firmy.

Firma musí zvážit, jakými prostředky bude majetek financovat, ale také jakým způsobem daný majetek pořídí.

Dlouhodobý majetek může účetní jednotka pořídit zejména těmito způsoby: (TPA HORTWATH NOTIA AUDIT, 2008)

- koupí
- vytvořením vlastní činností
- bezúplatnou formou
- vkladem majetku společníky
- převodem z osobního vlastnictví podnikatele

Způsob pořízení dlouhodobého majetku je velmi důležitý a to z hlediska finanční stability firmy. Společnost může majetek pořídit z vlastních zdrojů, které firmu sice nesváží podmínkami danými například bankou, pokud by firma zvolila financování majetku z cizích zdrojů, ale může snížit vlastní kapitál podniku, který je ukazatelem finanční jistoty firmy. Na základě volby způsobu financování, se může tedy firma dostat i například do platební neschopnosti. (Fišerová E., Chalupa R. Kadlec J., Pilátová J., Procházková D., Sedlák R., Skálová J., Tkáč R., Vlach P. 2009), (TPA Horwath Notia Audit 2008)

2.3 Oceňování dlouhodobého majetku

Způsob pořízení je plně spjat se způsobem ocenění dlouhodobého majetku. Při nabytí dlouhodobého majetku, přicházejí v potaz tyto způsoby ocenění dlouhodobého majetku. (ŠTOHL, 2013)

- pořizovací cenou
- vlastními náklady
- reprodukční pořizovací cenou
- cenou pořízení

Ocenění pořizovací cenou

Pokud účetní jednotka pořizuje dlouhodobý majetek za úplatu, pak jeho ocenění je uskutečněno pomocí pořizovací ceny. To znamená, že majetek je oceněný vstupní cenou, za kterou byl majetek pořízen, spolu s náklady spojenými s tímto pořízením. Mezi tyto náklady patří například náklady na dopravu, clo, projektové práce, náklady které souvisí se zařazením majetku do užívání a další.

Do pořizovací ceny vstupujícího majetku ovšem nelze zahrnout výdaje, jako jsou výdaje na opravu daného majetku, kurzové rozdíly vzniklé při pořízení tohoto majetku a další. (HOMOLKOVÁ, KUNC, ŘEHÁK 2002)

Ocenění vlastními náklady

Vlastními náklady bude firma oceňovat ten majetek, který sama vyrobila. Do ocenění vstupují veškeré náklady, které daná účetní jednotka vynaložila na vznik dlouhodobého majetku. Tuto cenu tvoří přímé i nepřímé náklady použité při tvorbě majetku. Mezi tyto náklady, které vstupují do ceny pořízení, řadíme například spotřebu materiálu, mzdy, spotřebu energie a další. Mezi nepřímé náklady patří také náklady správního charakteru, pokud je majetek vytvářen déle než jedno účetní období. (FIŠEROVÁ, CHALUPA, KADLEC a kolektiv 2009)

Ocenění reprodukční pořizovací cenou

Reprodukční cena je cena, která byla aktuální v době pořízení dlouhodobého majetku. Reprodukční cena je významná převážně v době, kdy roste inflace. Tato cena je tvořena změnami kupní síly měny. Tento způsob ocenění se moc často nepoužívá.

Reprodukční pořizovací cenou účetní jednotka oceňuje majetek převážně v případech, kdy tento majetek byl nabyt bezúplatně, to znamená, že byl dané účetní jednotce například darován. A dále se reprodukční cena používá zejména v případě, že byl majetek vytvořen vlastní činností podniku a jeho náklady nejsou dohledatelné (nedají se přesně určit). (ŠTOHL, 2013), (KOVANICOVÁ, 2012)

2.4 Vyřazení dlouhodobého majetku podniku z užívání

Účetní jednotka za určitou dobu může vyřadit dlouhodobý majetek z užívání a to z různých důvodů. Mezi tyto důvody patří například opotřebení majetku, jeho časté poškozování, technická zaostalost majetku v důsledku vývoje.

Majetek potom účetní jednotka může vyřadit různými způsoby, které zahrnují:

- likvidaci majetku a to z důvodu opotřebení, velké technické zaostalosti, anebo také velké poruchovosti majetku. Vyřazení majetku likvidací znamená odvézt majetek na skládku nebo využití demolice

- prodej dlouhodobého majetku se využívá v případě nepotřebnosti daného majetku
- darování majetku například neziskovým organizacím
- přearazení do osobního užívání, které využívají především fyzické osoby, kdy si například ponechají ojetý osobní vůz. (HOMOLKOVÁ, KUNC, ŘEHÁK 2002), (ŠTOHL, 2013)

2.5 Financování majetku podniku

Podnik k plnění svého podnikatelského zájmu potřebuje prostředky, které mu pomohou jeho cíle dosáhnout. Kromě potřebně kvalifikovaných pracovníků také účetní jednotka potřebuje především majetek a také materiál. Faktory potřebné k výrobě označujeme souhrnně jako majetek podniku. Tento majetek podnik získává především koupí, což znamená, že potřebuje mít určité finanční prostředky k realizaci koupě.

Hlavním úkolem účetní jednotky je tak získání potřebného kapitálu ke krytí všech svých finančních potřeb, efektivní rozložení kapitálu a řízení své činnosti tak, aby byla zajištěna finanční stabilita. (ŘEZŇÁKOVÁ 2012), (MIKOVCOVÁ, SCHOLLEROVÁ 2006)

Financování můžeme dělit na: (SYNEK a kol. 2007)

- vnitřní (samofinancování) kdy zdrojem je zisk vytvořený za pomoci hospodářské činnosti podniku, odpisy, dlouhodobé rezervní fondy aj.
- vnější kdy finanční prostředky jsou vkladem majitelů podniku, půjčky, do této skupiny zahrnujeme i leasing, faktoring apod.
- běžné financování potřebné k nákupu materiálu, energií, k vyplacení mezd zaměstnancům, k úhradě daní, nájemného a dalších výdajů
- mimořádné, které se využívá při rozšiřování podniku nebo při jeho likvidaci

Po shrnutí lze uvést především tři hlavní zdroje financování majetku podniku. Prvním zdrojem jsou zdroje vlastní, druhým zdrojem financování zdroje cizí, které představují dluh podniku a třetím způsobem financování je samofinancování, kdy účetní jednotka použije zisk pro další rozvoj svého majetku. Výhodou samofinancování je snižování závislosti na věřitelích čímž roste finanční stabilita firmy. (SYNEK a kol. 2006), (MULAČ, MULAČOVÁ 2007)

Majetek podniku obecně vyjadřuje to, „co podnik vlastní“, na druhé straně finanční zdroje vyjadřují skutečnost „komu to patří“.

Toto rozdělení je vyjádřeno v takzvané rozvaze podniku, ve které tedy na levé straně je shrnutí majetku neboli aktiv podniku a na pravé straně kapitálové prostředky neboli pasiva. (SYNEK a kol. 2006)

2.5.1 Kapitálová struktura podniku

Pokud se budeme zabývat původem zdrojů, ze kterých byl daný majetek nakoupen, budeme hovořit o kapitálové struktuře podniku. Strukturu podniku zachycujeme v pasivech rozvahy. Tuto strukturu tvoří vlastní kapitál a cizí kapitál. (VOCHOZKA, MULAČ a kol. 2012)

Rozdělení zdrojů podniku na vlastní a cizí je důležité jak při samotném zakládání podniku, tak i při financování majetku a materiálu potřebného k uspokojení potřeb zákazníků. Velikost kapitálu závisí na mnoha faktorech. Mezi tyto faktory patří například velikost podniku, rychlost obratu kapitálu, stupeň vývoje mechanizace, organizace odbytu aj. Pokud daný podnik disponuje větším množstvím kapitálu než je potřebný, může dojít k jeho neefektivnímu využití a podnik se tak stává „překapitalizovaným“. Dojít ale může i k opačné situaci, kdy podnik bude takzvaně „podkapitalizován“, to se stává především v době rozvoje výroby firmy, kdy podnik navyšuje stav majetku. Může dojít k zadlužení firmy, platební neschopnosti, která může znamenat konec účetní jednotky. (SYNEK a kol. 2006), (MULAČ, MULAČOVÁ 2007)

2.5.2 Vlastní kapitál

Vlastní kapitál představuje prostředky vložené do podnikání majitelem podniku nebo prostředky vytvořené vlastní činností. Jsou to tedy vlastní zdroje podniku či jeho majitele. Jelikož vlastní kapitál nepředstavuje žádné závazky vůči věřitelům, je považován za ukazatele finanční jistoty (nezávislosti) podniku. (REZŇÁKOVÁ 2012)

Využití vlastního kapitálu bych doporučila v případě, má-li firma dostatečné množství vlastních prostředků k financování. Kladným přínosem pro firmu na základě využití vlastního kapitálu je to, že čím je poměr vlastního kapitálu ke kapitálu celkovému větší, tím více je podnik finančně nezávislý. (VOCHOZKA, MULAČ a kolektiv, 2012)

Vlastní kapitál nemá trvalý charakter, neustále se jeho výše mění podle výsledku hospodaření účetní jednotky v příslušném období. Pokud podnik dosáhl zisku, vlastní kapitál bude růst, stane-li se opak, výše vlastního kapitálu podniku klesne. Vlastní kapitál společnosti je složen z několika položek: (MULAČ, MULAČOVÁ 2007)

- základní kapitál
- kapitálové fondy
- fondy ze zisku
- nerozdělený výsledek hospodaření z minulých let
- výsledek hospodaření běžného účetního období

Základní kapitál

Výše základního kapitálu se liší podle jednotlivých forem podnikání. U společnosti s ručením omezeným musel kapitál do konce roku 2013 činit nejméně 200 000 Kč. Od roku 2014 může být ale společnost s ručením omezeným založena například s výší kapitálu 1 Kč. Může být tvořen jak peněžitými, tak i nepeněžitými vklady společníků. (OTRUSINOVÁ, ŠTEKAR 2013)

Kapitálové fondy

Kapitálové fondy jsou další součástí vlastního kapitálu obchodních společností. U akciové společnosti sem řadíme i tak zvané emisní ážio což představuje rozdíl mezi skutečnou cenou akcie a její nominální hodnotou. Navýšit hodnotu vlastního kapitálu pomocí kapitálových fondů můžeme pomocí bezplatného nabytí majetku, dotací, oceňovacích rozdílů majetku. (SYNEK a kol. 2007)

Fondy ze zisku

Fondy ze zisku jsou vytvářeny na základě zákona u akciové společnosti, kde tento fond je zastoupen zákonným rezervním fondem. U společnosti s ručením omezením tvorba fondů ze zisku již není daná zákonem. Tvorba těchto fondů může být také podnícena stanovami společnosti. Tyto fondy jsou tvořeny převážně z důvodu krytí budoucích potřeb účetní jednotky z vlastních zdrojů. Jsou považovány za pojistku společnosti v době, kdy účetní jednotka například nevykazuje ziskovou hospodářskou činnost. Tvořeny jsou ze zisku po zdanění, který není rozdělen mezi společníky, ale je převeden právě do takových to fondů, na krytí nepředvídatelných rizik. (RUBÁKOVÁ 2013)

Nerozdělený výsledek hospodaření

Pokud účetní jednotka v předcházejících účetních obdobích vykáže zisk, který po odvodu daní není rozdělen mezi společníky, slouží firmě k dalšímu podnikání. Tato část zisku, jak už je zřejmé z předchozího odstavce o rezervních fondech, je přidělena právě těmto rezervním fondům společnosti. (VOCHOZKA, MULAČ 2012)

Vlastní kapitál společnosti lze zvyšovat níže uvedenými způsoby, avšak u prosperující společnosti dochází především k růstu základního kapitálu. Rozlišujeme tedy dva způsoby růstu a to

- efektivní zvýšení, které je realizováno prostřednictvím dalších vkladů společníků ať už aktivních, či nově vstupujících (REZŇÁKOVÁ 2007)
- deklaratorní zvýšení, kde účetní jednotka zvyšuje základní kapitál pouze přesunem již existujících prostředků, především prostředků z nerozděleného zisku společnosti

I společnost s vysokou ziskovostí může řešit platební problémy a to díky tomu, že zisk nemusí být pouze hotovými penězi nebo penězi uloženými na bankovních účtech. Hodnotu vlastního kapitálu snižuje ztráta běžného období i neuhrazená ztráta z minulých let. (VOCHOZKA, MULAČ 2012)

2.5.3 Cizí kapitál

„Cizí kapitál je dluhem, který musí podnik v určené době splatit. Podle této doby jej rozdělujeme na krátkodobý cizí kapitál, který je poskytován na dobu do 1 roku, a na kapitál poskytovaný na dobu delší než 1 rok, tj. dlouhodobý cizí kapitál.“ (VOCHOZKA, MULAČ a kolektiv, 2012, str. 58)

Cizí kapitál můžeme členit podle různých kritérií, mezi ně patří například: (WÖHE, 1995)

- původ kapitálu (bankovní úvěry, dodavatelské úvěry, odběratelské úvěry)
- požadovaná právní záruka (dlužnicko-právní jištění, věcněprávní jištění)
- doba trvání úvěru (krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé úvěry)
- předmět úvěru (věcný, peněžní úvěr)

Krátkodobý cizí kapitál

Tento kapitál představuje závazky podniku splatné do jednoho roku. Řadíme sem krátkodobé bankovní úvěry, jakožto úvěr eskontní či kontokorentní, dodavatelské úvěry, které představují situaci, kdy dodavatel poskytne danému podniku zboží na úvěr, odběratelský úvěr představující zálohy od odběratelů. Dále do této skupiny krátkodobého kapitálu můžeme zařadit ještě půjčky, nevyplacené mzdy a platy, neuhrazené daně aj. (SYNEK a kolektiv, 2007)

Dlouhodobý cizí kapitál

Tento kapitál vytváří závazky společnosti, které jsou delší než jeden rok. Dlouhodobý cizí kapitál je formou dlužního financování podniku, které můžeme nazývat půjčkou s pevně daným úrokem. Tyto půjčky se splácejí v předem daných termínech. Do tohoto druhu financování patří například obligace, dlužní úpisy, dlouhodobé bankovní úvěry nebo jiné dlouhodobé závazky. (WÖHE, 1995)

Jak už bylo naznačeno v předchozím odstavci, cizí kapitál je spojován s úrokem. To znamená, že poskytnutý cizí kapitál není zadarmo. Účetní jednotce tedy vznikají náklady a to jak z daného úroku, tak i z ostatních výdajů spojených s poskytnutím cizího kapitálu. Ve většině případů je ale cizí kapitál levnější než kapitál vlastní. Dále bývá pravidlem, že krátkodobý cizí kapitál je levnější než cizí kapitál dlouhodobý. (VOCHOZKA, MULAČ a kolektiv, 2012)

Účetní jednotka by tedy měla cizí zdroje využít v případě, že nedisponuje dostatečnou výší vlastních zdrojů, dalším důvodem k využití cizích zdrojů k financování je také skutečnost, že cizí zdroje jsou většinou levnější než zdroje vlastní a pokud účetní jednotka využije financování pomocí úvěru, pak úroky z něj, jsou pro firmu nákladem, který sníží daň z příjmů. (SYNEK a kolektiv, 2007)

Využití cizích zdrojů může mít, ale také negativní dopady na společnost a to například tím, že cizí zdroje zvyšují zadluženost podniku a tím tak ovlivňují finanční stabilitu firmy, omezují také pravomoc managementu podniku a v neposlední řadě je každý dluh dražší. Většina podniků ovšem pracuje s cizím kapitálem. Každá společnost však musí brát ohled na skutečnost, že cizí kapitál, jak již bylo řečeno, má dopad na finanční stabilitu a situace může dospět až do fáze bankrotu. (VOCHOZKA, MULAČ a kolektiv, 2012)

Mezi vlastním a cizím kapitálem je vztah, který by měl daný podnik sledovat a analyzovat a to z důvodu optimální finanční struktury. K tomu složí **ukazatel zadluženosti**, který vyjadřuje podíl celkových dluhů k celkovému kapitálu. Tento ukazatel, charakterizující finanční úroveň firmy, vypovídá o stupni krytí majetku podniku cizími zdroji. Čím vyšších hodnot tento ukazatel dosahuje, tím vyšší je riziko věřitelů. (VOCHOZKA, MULAČ a kolektiv, 2012)

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} * 100$$

Mezi ukazatele zadluženosti řadíme dále i: (SYNEK a kolektiv, 2007)

- **-dobu obratu závazků**, která vyjadřuje jak rychle (za kolik dní) je společnost schopna uhradit své závazky z obchodního styku

$$\frac{\text{Průměrná výše závazků}}{\text{Denní tržby}}$$

- **zadluženost vlastního kapitálu**, která reflektuje, zda podnik využívá spíše vlastních, či cizích zdrojů

$$\frac{CK}{VK}$$

CK.....cizí kapitál, VK.....vlastní kapitál

- **ukazatele podkapitalizace, překapitalizace**, které porovnáváme s číselnou hodnotou 1

$$\text{podkapitalizace} = VK + \frac{\text{Dlouhodobé závazky}}{DM} \quad \text{překapitalizace} = \frac{VK}{DM}$$

VK....vlastní kapitál, DM....dlouhodobý majetek

Již zmíněná optimální finanční struktura, je poměrně obtížná a to především díky protichůdným požadavkům podniku kdy podnik usiluje o financování co nejméně rizikovým kapitálem, ovšem také i co nejlevnějším kapitálem. Stanovit optimální finanční strukturu lze teoreticky jako minimum průměrných nákladů na kapitál. (MULAČ, MULAČOVÁ, 2007)

$$WACC = r_e * \frac{VK}{K} + r_d * (1 - t) * \frac{CK}{K}$$

Jelikož nákladem na cizí kapitál jsou úroky placené, které představují daňově uznatelný náklad a snižují tak i daňový základ, je tato situace nazývána **daňovým štítem** – zvyšování zadluženosti přináší snížení daňových odvodů. (VOCHOZKA, MULAČ a kolektiv, 2012)

Ke stanovení optimální výše finanční struktury lze také využít pravidlo, že zvyšování cizího kapitálu je účelné tehdy, když se tímto zvýšením zvyšuje majetek akcionářů. Tato situace je nazývána **finanční pákou** a vyjadřuje, že použití cizího kapitálu zvyšuje výnosnost kapitálu vlastního. Finanční páka působí pozitivně pouze tehdy, je-li podnik schopen vypůjčený kapitál zhodnotit více než zaplatí za jeho využití. Musí tedy platit, že podíl zisku před placením daní a úroků a aktiv je vyšší než náklady cizího kapitálu. (SYNEK a kolektiv, 2007), (MULAČ, MULAČOVÁ, 2007)

$$\frac{EBIT}{A} r_d$$

2.5.4 Zvláštní způsoby financování majetku

Firma může ke koupi nových zařízení využít různých způsobů, jak již bylo uvedeno, může využít například formu úvěru, půjček, převodu majetku z osobního vlastnictví. Toto jsou běžné formy získání majetku. Ještě ale firma může využít relativně nových, ale již využívaných způsobů, mezi které řadíme:

- **leasing**, který spočívá v pronajmutí leasingovou společností například stroje, automobilu či výrobního zařízení nájemci, rozlišují se tři druhy leasingu a to **leasing finanční**, kde pronajímané zařízení obvykle přechází do vlastnictví nájemce za symbolickou cenu, dále **leasing operativní**, kde po ukončení nájmu, daný předmět zůstává ve vlastnictví leasingové společnosti, **leasing zpětný**, kdy leasingová společnost předmět od nájemce nejprve odkoupí a poté mu ho pronajímá
- **faktoring** představuje obchodní vztah, kdy faktorská firma odkoupí pohledávky dané společnosti a tím tak nese riziko nedobytnosti těchto pohledávek, společnosti za odkup pohledávek platí faktorové společnosti odměnu (SYNEK a kolektiv, 2006)
- **zerobondy** neboli půjčky s nulovým kupónem vyjadřují dlužní úpis, kde jsou většinou úroky a úroky z úroku vyplaceny spolu s vloženým kapitálem až na konci doby splatnosti, výhodou pro dlužníka je doba jejich splatnosti, 10 až 20 let, kdy dlužník v tuto dobu nemusí věřiteli poskytnout žádnou platbu

2.6 Doporučená pravidla financování

Pravidla financování mají význam pro finanční manažery, kteří se snaží odhadnout správnou skladbu finančních prostředků, které je potřeba použít pro krytí kapitálové potřeby. Pravidla financování se nezabývají informací, v jaké výši mají být tyto prostředky, ale zaměřují se na vnitřní strukturu, která se může v jednotlivých podnicích lišit podle majetkové struktury podniku. (WÖHE, 1995)

Mezi tyto doporučené pravidla financování řadíme především:

- **pravidlo horizontální kapitálové struktury** (zlaté bilanční pravidlo) pojednává o tom, že dlouhodobý majetek by měl být financován dlouhodobými zdroji a oběžný majetek naopak zdroji cizími krátkodobými. (VOCHOZKA, MULAČ a kolektiv, 2012)
- **pravidlo vertikální kapitálové struktury** se zabývá pouze skladbou kapitálu, není nijak spojeno s využitím finančních prostředků. Principem tohoto pravidla je vyrovnaný poměr mezi vlastním a cizím kapitálem a to poměr 1:1. Tento vztah mezi oběma kapitály vyjadřuje stupeň zadluženosti (SZ). (WÖHE, 1995)

$$SZ = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}} * 100$$

Můžeme se ale setkat ještě s dalšími doporučenými pravidly jako např. **zlaté pari pravidlo** jehož významem je krytí dlouhodobého majetku výhradně vlastním kapitálem, **zlaté poměrové pravidlo** týkající se tempa růstu investic, které nesmí předstihovat tempo růstu tržeb, **pravidlo jedna ku jedné** kde hotovost v pokladně podniku či peníze na bankovním účtu, směnky a také dlužnické pohledávky nesmí být menší než krátkodobé cizí zdroje, **pravidlo dva ku jedné**, které říká, že výše oběžného majetku by měla být dvakrát větší než krátkodobé cizí zdroje, což říkají i ukazatele likvidity. (SYNEK a kolektiv, 2007)

3 Metodika práce

Finanční situaci a změnu v dlouhodobém majetku firmy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. a jeho financování budu posuzovat za 5 předcházejících let, tedy od roku 2008 až do roku 2012.

Pro posouzení vývoje aktiv a pasiv společnosti využiji vertikální a horizontální analýzu. Posuzovat budu změny v majetku společnosti a také jaké zdroje k financování svých aktiv firma využívá. V tomto směru využiji i ukazatele podílu vlastního kapitálu k celkovému aktivu, který nám umožní posoudit samofinancování.

Dále se zaměřím na výši zdrojů (cizího i vlastního kapitálu) a to z pohledu překapitalizace či podkapitalizace firmy. K posouzení těchto stavů využiji ukazatel překapitalizace.

Dále budu posuzovat finanční stabilitu firmy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. a to za pomoci čtyř bilančních pravidel, která ověří, zda firma plní základní pravidla pro financování svého majetku.

Pokračovat budu ukazateli zadluženosti, které nám ukážou, v jakém poměru využívá firma zdroje cizí k financování svých aktiv, k čemuž využiji ukazatel celkové zadluženosti a dále posoudím důvěryhodnost společnosti z pohledu bank k poskytnutí případného úvěru a to za pomoci ukazatele míry zadlužení společnosti.

Ukazatele rentability posoudí, zda je firma schopna efektivně zhodnotit použitý majetek či kapitál. Použiji rentabilitu celkových aktiv, rentabilitu vlastního kapitálu.

V poslední části své bakalářské práce zhodnotím finanční situaci firmy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. podle výše uvedených ukazatelů a dále doporučím firmě jinou variantu financování svého majetku.

4 Praktická část

4.1 Povrchové úpravy Třemošnice s.r.o.

Tato společnost vznikla roku 1992 zapsáním do obchodního rejstříku. Firma do roku 2013 měla jediného společníka a to Oberflächentechnik Holding GmbH – Rakouská republika. Ovšem od 1. 1. 2014 je novým společníkem firma Impreglon SE (SRN).

Mezi hlavní činnost podniku patří zinkování, eloxování, fosfátování, pasivování výrobků, společnost se tedy zabývá především galvanickým pokovováním kovových výrobků hlavně z oblasti strojírenské výroby. Společnost sídlí a svou činnost provozuje ve vlastních prostorách u firmy DAKO-CZ, a.s., v Třemošnici. Společnost zaměstnává 57 zaměstnanců, dosahuje ročního obrátu cca 66,5 miliónů Kč. Cílem této společnosti je uspokojit požadavky zákazníků v požadované kvalitě a neustále zdokonalovat poskytující služby.

Firma se věnuje činnosti, která je spojená především s potřebou dlouhodobého majetku nezbytného k vykonávání podnikatelského záměru a k uspokojení zákazníků. Tento majetek a především využití varianty jeho financování budou tvořit podklad pro mojí praktickou část bakalářské práce. Pro posouzení finanční situace firmy využiji veřejně dostupných podkladů firmy a to především účetní rozvahu a výkaz zisků a ztrát za posledních 5 let.

V prvním roce 2008 byl dlouhodobý majetek ve výši 42 785 tisíc korun. Z čehož dlouhodobý majetek hmotný představuje částka 28 352 tisíc korun. Firma v tomto roce disponovala pozemky, stavbami a samostatnými věci movitými. Své finanční prostředky firma investovala do nákupu akumulátorového vozíku, odkupu pozemků kolem budovy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. od firmy DAKO-CZ. Firma na nákup využila svých vlastních prostředků financování.

V roce 2009 hodnota dlouhodobého majetku oproti loňskému roku klesla o 2 337 tisíc korun. Za dané snížení mohou odpisy. Dlouhodobý hmotný majetek byl v tomto roce ve výši 26 763 tisíc korun. V tomto roce společnost investovala do rozvaděče vzduchotechniky.

Částka 42 799 tisíc korun představovala v roce 2010 výši dlouhodobého majetku společnosti. Hmotný dlouhodobý majetek představoval 26 127 tisíc korun v tomto roce. Dlouhodobý majetek se oproti roku 2009 zvýšil o 2 351 korun. Firma tento rok využila úvěru na pořízení osobního automobilu značky Škoda Superb.

V roce 2011 výše dlouhodobého majetku byla 45 115 tisíc korun, kdy hmotný majetek činil 26 915 tisíc korun. Majetek se tedy opět oproti loňskému roku zvýšil a to o 2 316 korun.

V posledním roce, roce 2012, společnost disponovala dlouhodobým majetkem ve výši 46 146 tisíc korun, hmotný dlouhodobý majetek tvořil částku 28 013 tisíc korun. V tomto roce se firma rozhodla investovat finanční prostředky do nových vrat, dále proběhla kolaudace nové kotelny, oprava podlahy ve skladu společnosti. Úbytky majetku jsou spojené s vyřazením 3 ks počítačů, faxu, tiskárny, telefonu a měřicího přístroje.

Pro posouzení vývoje dlouhodobého majetku za sledovaných 5 let a také vlastních a cizích zdrojů využiji horizontální a vertikální analýzy podnikových údajů, které získám z podnikové rozvahy a z výkazů zisků a ztrát za posledních 5 let firmy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o.

4.2 Vertikální analýza rozvahy společnosti Povrchové úpravy

Třemošnice, s.r.o.

Jako první se budeme zabývat vertikální analýzou aktiv společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. a to proto, že tato analýza nám ukáže, která složka aktiv se nejvíce podílí na celkové bilanční sumě. Vertikální analýza bude zpracovaná na sledované období 2008 – 2012.

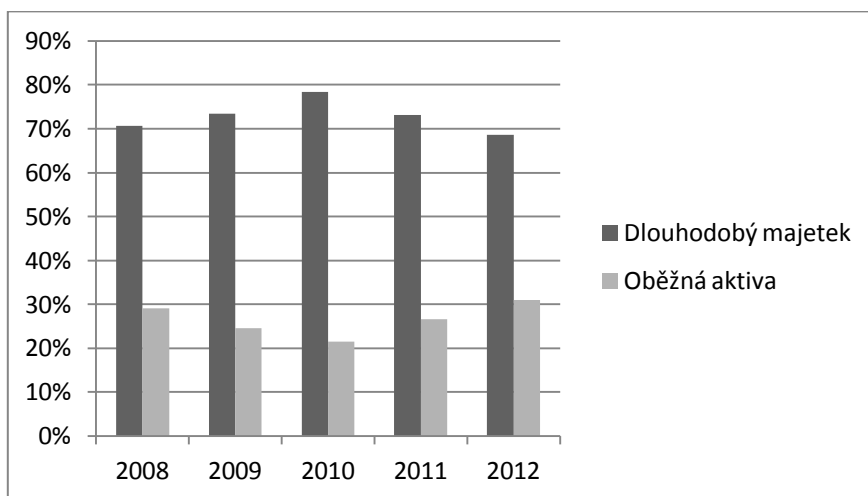
Tabulka 1: Vertikální analýza aktiv

Rozvaha aktiv - v %	podíl položek na bilanční sumě				
	2008	2009	2010	2011	2012
Aktiva celkem	100	100	100	100	100
Dlouhodobý majetek	71	73	78	73	69
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	47	49	48	44	42
Dlouhodobý finanční majetek	24	24	30	29	27
Oběžná aktiva	29	25	22	27	31
Zásoby	3	3	3	3	3
Dlouhodobé pohledávky	1	1	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	20	13	14	11	11
Krátkodobý finanční majetek	8	8	4	12	17
Časové rozlišení	0	2	0	0	0

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Vertikální analýza vypočtená v tabulce č. 1 ukazuje, že hlavní položkou aktiv společnosti je dlouhodobý majetek a to ve všech sledovaných letech. Zejména jde o dlouhodobý majetek hmotný a finanční. Největší podíl dlouhodobého majetku je v roce 2010, v dalších letech dochází spíše k poklesu této složky, což je především způsobeno odpisy majetku. Další důležitou položkou jsou zde oběžná aktiva, která v roce 2012 tvoří zhruba 31% z celkové bilanční sumy.

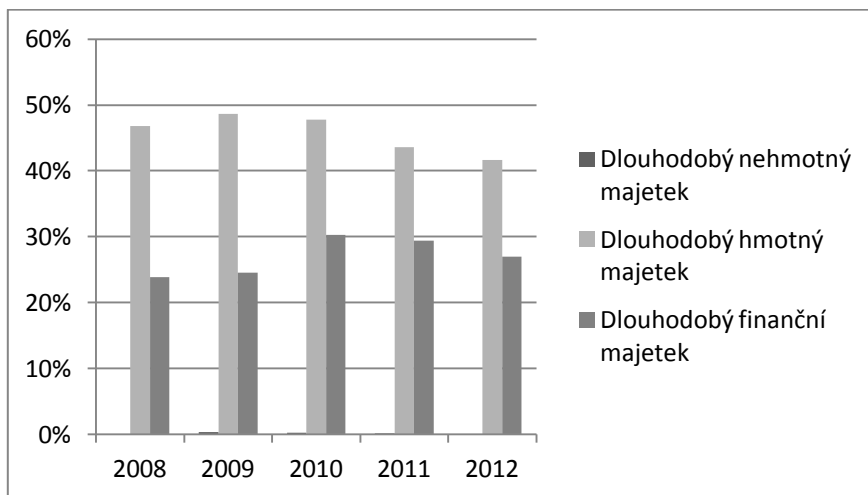
Graf 1: Struktura aktiv (v %)

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Graf č. 1 o struktuře dlouhodobého majetku a oběžných aktiv nám udává, jakou strukturu mají tyto položky rozvahy. Z grafu je zřejmé, že aktiva ovládá dlouhodobý majetek, který po celé sledované období zůstává zhruba na 70% z celkové bilanční sumy. Oběžný majetek zvýšil svou pozici pouze v prvním a posledním roce a to jen nepatrně.

Graf 2: Struktura dlouhodobého majetku (v %)

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Z tohoto grafu č. 2 jasně vidíme strukturu jednotlivých složek dlouhodobého majetku. Dlouhodobý nehmotný majetek v grafu nezabírá téměř žádné procento z celkové sumy. Největší podíl z těchto složek náleží dlouhodobému hmotnému majetku, který firma potřebuje k plnění svého podnikatelského záměru. Podstatnou část hmotného majetku tvoří stavby a to zhruba 80 %. Dále zhruba 18 % tvoří pozemky a zbylá dvě procenta náleží samostatným věcem movitým a souborům movitých věcí. Druhou největší složkou dlouhodobého majetku je dlouhodobý finanční majetek. Tento majetek je po celé sledované období tvořen odkoupeným 100 % podílem společnosti „SAK spol. s.r.o.

Pokud budeme sledovat změny ve struktuře dlouhodobého majetku, zjistíme, že dlouhodobý majetek od roku 2008 zvyšoval svou hodnotu a to ale pouze do roku 2010. Tento nárůst byl spojený především s dlouhodobým finančním a hmotným majetkem, finanční majetek se v roce 2010 zvýšil zhruba o 6 % oproti roku předchozímu, bylo to způsobeno nárůstem podílů v ovládaných a řízených osobách. Od roku 2011 dlouhodobý majetek klesal a to opět díky poklesu dlouhodobého finančního a hmotného majetku, v roce 2011 hmotný dlouhodobý majetek kles až o 4 %, to bylo způsobeno odpisy. Co se týče oběžných aktiv, ta se po celé sledované období nijak výrazně nezměnila. Ke zjevnému poklesu došlo ale i u krátkodobého finančního majetku, ten v roce 2010 klesl o zhruba 4% a to díky poklesu peněz na bankovních účtech, v dalších letech (v roce 2012) došlo ale naopak k výraznému zvýšení krátkodobého finančního majetku a to až o 5 %, tento nárůst byl zapříčiněn opět penězi na bankovních účtech společnosti, které oproti roku předchozímu stouply až o 4 000 tisíce Kč.

Tabulka 2: Vertikální analýza pasiv

Rozvaha pasiv - v %	podíl položek na bilanční sumě				
	2008	2009	2010	2011	2012
Pasiva celkem	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	55	58	76	77	79
Základní kapitál	7	8	8	7	9
Kapitálové fondy	0	0	6	5	5
Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	0	1	1	1	1
Výsledek hospodaření minulých let	47	51	49	54	58
Výsledek hospodaření běžného účetního období	0	-3	12	10	7
Cizí zdroje	42	42	24	18	18
Rezervy	21	15	0	0	1
Dlouhodobé závazky	0	0	0	1	1
Krátkodobé závazky	13	20	19	13	17
Bankovní úvěry a výpomoci	9	7	5	4	0
Časové rozlišení	3	0	0	5	2

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Vertikální analýza pasiv ukazuje na skutečnost, že v prvních dvou letech větší procento z celkových pasiv zaujímal vlastní kapitál, i když procentuální rozdíl mezi vlastním a cizím kapitálem v prvních dvou letech nebyl tak veliký. Od roku 2010 vlastní kapitál převzal hlavní podíl dosahující téměř 80% z celkových pasiv. Velmi velké procento z vlastního kapitálu zabírá výsledek hospodaření minulých let.

Pokud se zaměříme na skladbu cizích zdrojů, vertikální analýza ukazuje, že v prvním sledovaném roce největší podíl zaujímaly rezervy. Společnost v tomto roce i v roce 2009 tvořila rezervy podle zvláštních právních předpisů. Velký podíl na celkových cizích zdrojích po celé sledované období náleží i krátkodobým závazkům. Ty jsou tvořeny závazky z obchodních vztahů a také závazky k zaměstnancům. Od roku 2011 firmě vznikly i dlouhodobé závazky. Jejich podíl na celkových cizích zdrojích však nedosáhl ani jednoho procenta. Společnost také do roku 2011 využívala bankovního úvěru, jehož čerpání bylo spojeno s koupí nového automobilu.

4.3 Horizontální analýza rozvahy společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o.

Dále se budu ve své bakalářské práci zabývat horizontální analýzou aktiv, která představuje vývoj položek aktiv či pasiv v čase. Analýza charakterizuje změny jednotlivých položek aktiv a pasiv. Horizontální analýzu sestavím jak v relativním, tak i v absolutním vyjádření a to od roku 2008 do roku 2012.

Tabulka 3: Horizontální analýza aktiv

Rozvaha aktiv	relativní změna (v %)				absolutní změna (v tis. Kč)			
	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Aktiva celkem	-9	-1	13	9	-5 452	-414	7 034	5 538
Dlouhodobý majetek	-5	6	5	2	-2 337	2 351	2 316	1 031
Dlouhodobý nehmotný majetek	-100	-33	-50	0	202	-67	-68	0
Dlouhodobý hmotný majetek	-6	-2	3	4	-1 589	-636	788	1 098
Dlouhodobý finanční majetek	-7	23	10	0	-950	3 054	1 596	0
Oběžná aktiva	-24	-13	40	27	-4 152	-1 728	4 678	4 379
Zásoby	-28	10	13	-2	-565	145	201	-31
Dlouhodobé pohledávky	62	-81	0	0	267	-565	-136	0
Krátkodobé pohledávky	-32	13	-11	5	-3 237	924	-894	374
Finanční majetek	-12	-50	251	52	-617	-2 232	5 507	4 036
Časové rozlišení	1167	-93	51	108	1027	-1 037	40	128

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Z horizontální analýzy aktiv vidíme, že v prvních letech celková aktiva klesala. Když se zaměříme na jednotlivé položky, zjistíme, že v roce 2009 větší změnu poklesu zaznamenáváme u dlouhodobého majetku a to u hmotného a finančního dlouhodobého majetku. Pokles hmotného majetku byl způsoben odpisy. Pokles finančního majetku byl způsoben snížením podílu v ovládaných a řízených osobách. V dalších letech již dlouhodobý majetek stále zvyšoval svou hodnotu i přes fakt, že dlouhodobý nehmotný majetek ve všech sledovaných letech klesal, až v roce 2012 firma žádným nehmotným majetkem nedisponovala. K žádné změně v roce 2012 nedošlo u dlouhodobého finančního majetku.

Oběžná aktiva v roce 2009 a 2010 klesala, v roce 2009 až o 4 152 tisíc Kč. Tento jev byl vyvolán poklesem krátkodobých pohledávek a také poklesem zásob a materiálu zhruba o 17 tisíc Kč. Pokud se ale na stav oběžných aktiv zaměříme i v dalších letech (2011 a 2012) vidíme, že aktiva po tyto dva roky zvyšovala svou hodnotu a to až o 4 500 tisíce Kč. V obou letech se totiž rapidně zvýšil krátkodobý finanční majetek podniku a to o 251,5 % (5 507 Kč v roce 2011) což zapříčinil nárůst peněz na bankovních účtech podniku. Dlouhodobé pohledávky společnosti od roku 2010 klesaly, příčinou byla klesající odložená daňová pohledávka. V dalších letech dlouhodobé pohledávky společnosti úplně zanikly. Krátkodobé pohledávky ale v roce 2010 a v roce 2012 vzrostly a to tím, že v obou letech vzrostly pohledávky z obchodních vztahů.

Tabulka 4: Horizontální analýza pasiv

Rozvaha pasiv	relativní změna (v %)				Absolutní (v tis. Kč)			
	2008/ 2009	2009/ 2010	2011/ 2010	2011/ 2012	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Pasiva celkem	-9	-1	13	9	-5462	-414	7034	5538
Vlastní kapitál	-4	31	14	13	-1396	9735	5951	5958
Základní kapitál	0	0	0	32	0	0	0	1400
Kapitálové fondy	0	100	0	0	0	3200	0	0
Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	102	0	0	32	-216	0	0	140
Výsledek hospodaření minulých let	-1	-5	24	17	-186	-1395	6534	5811
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-4206	-568	-9	-23	-1430	7930	-583	-1393
Cizí zdroje	-9	-43	-16	12	-2373	-10121	-2115	1337
Rezervy	-32	-100	0	-100	-4071	-8470	0	472
Dlouhodobé závazky	0	0	100	25	0	0	401	102
Krátkodobé závazky	35	-5	-19	38	2798	-557	-1958	3161
Bankovní úvěry a výpomoci	-21	-27	-19	-100	-1100	-1094	-1100	-2398
Časové rozlišení	-100	-933	-12792	-55	-1693	-28	3198	-1757

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Horizontální analýza stavu pasiv v období pěti let ukazuje, že pasiva na začátku období klesala, tento jev se změnil v druhé polovině sledovaného období a to převážně v roce 2011, kdy celková výše pasiv zrostla o 7 034 tisíc Kč. Toto zvýšení ovlivnil hospodářský výsledek minulých let. Výsledek hospodaření běžného účetního období se téměř každý rok snižoval. Výjimkou je rok 2010, kdy běžný výsledek hospodaření stoupl o 7 930 tisíc Kč.

Dále považuji za důležité změny ve výši vlastního a cizího kapitálu. Cizí zdroje každý rok klesají, výjimkou je ve sledovaném období pouze rok 2012. Každoroční pokles byl způsobem snižováním bankovního úvěru a také se postupně snižovala výše tvořených rezerv, až v roce 2010 a 2011 tato položka úplně zanikla. V roce 2010 klesly až o 10 121 Kč oproti roku předchozímu. Naopak vidíme, že vlastní kapitál od roku 2010 pouze zvyšuje svou výši a to díky nerozdělenému zisku minulých let, který se neustále zvyšoval a v roce 2012 se zvýšil základní kapitál a to o 1 400 tisíc Kč.

Zajímavým ukazatelem je pro nás tedy ukazatel poměru vlastního kapitálu na celkových aktivech.

Tabulka 5: Poměr vlastního kapitálu na celkových aktivech

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	33 131	31 735	41 470	47 421	53 379
Celková aktiva (v tis. Kč)	60 523	55 061	54 647	61 681	67 219
Podíl vlastního kapitálu na celkových aktivech (v %)	54,74	57,64	75,89	76,88	79,41

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Tabulka č. 5 ukazuje, že podíl vlastního kapitálu od roku 2008 neustále stoupá, to tedy znamená, že firma využívá ke svému financování převážně vlastní zdroje. Když se ale podíváme na hodnotu vlastního kapitálu, která dosahuje až 80 % na celkových aktivech, nabízí se otázka, jestli podnik nedisponuje již velkým množstvím vlastního kapitálu. Lze konstatovat, že firma je překapitalizovaná, pokud je vlastní kapitál větší nežli dlouhodobý majetek. Stav kapitálu ve firmě můžeme zjistit pomocí ukazatele krytí stálých aktiv dlouhodobými zdroji. Pokud tento ukazatel bude mít nižší hodnotu, než 1 podnik bude podkapitalizován, v obráceném případě, kdy hodnota ukazatele bude vyšší než 1, podnik bude překapitalizován.

Tabulka 6: Ukazatel překapitalizace společnosti

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	33 131	31 735	41 470	47 421	53 379
Dlouhodobý majetek (v tis. Kč)	42 785	40 448	42 799	45 115	46 146
Překapitalizace > 100 (v %)	77	78	97	105	116

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Jak můžeme vidět v tabulce č. 6, firma Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. nemá v každém sledovaném roce podíl vlastního kapitálu na dlouhodobém majetku vyšší, než 100 %. V prvních třech letech daná společnost nevykazuje známky překapitalizování, i když v roce 2010 už se k tomu společnost velmi blíží. Hodnota je zde o pouhé 3 % nižší. V dalších letech už ale výše vlastního kapitálu převyšuje 100 % a to v roce 2012 dokonce až o 16 %. Společnost se tak v posledních dvou letech stává překapitalizovanou. Stav překapitalizování naznačuje situaci, kdy podnik nedostatečně využívá cizí zdroje k financování svých aktiv.

Z dosavadních analýz tedy vyplývá, že firma k financování svého dlouhodobého majetku využívá především vlastní zdroje. Tato varianta financování sice přináší firmě větší finanční stabilitu, nijak nerozděluje či neomezuje práva vlastníka (jednatele) společnosti. Společnost není nikterak závislá na svých investorech a v případných budoucích investorech zajisté budí díky výši vlastního kapitálu důvěryhodnost a spolehlivost. Na druhou stranu by si firma měla uvědomit, že vlastní zdroje jsou nejdražším zdrojem financování a velké množství vlastního kapitálu nepřináší firmě žádné výhody, poněvadž všechny prostředky firma nemusí využít a nevyužitý vlastní kapitál nijak nezhodnocuje prostředky společnosti a nezvyšuje tak její hodnotu.

Zatímco cizí kapitál sice představuje určitý dluh podniku k jiným subjektům, mnohdy je ale jeho využití levnější nežli využití právě vlastních zdrojů. Příčinou toho jsou úroky, které firma za cizí kapitál odvádí. Tyto úroky mohou snížit základ daně podniku, čímž působí daňový efekt, cizí kapitál také působí jako finanční páka a díky tomu se zvedá výnosnost vlastního kapitálu. Toto ale funguje pouze v případě, že rentabilita aktiv je větší než nákladové úroky. Pokud finanční páka začne působit negativně, pro společnost využití cizího kapitálu nebude znamenat zvyšování rentability kapitálu vlastního, ale pouze zvyšování svého zadlužení. V takovém okamžiku by firma měla zpozornět a přehodnotit využití svých finančních prostředků, jinak se může stát, že se firma dostane do insolvence. Firma Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. má velice vysoký vlastní kapitál, což podle mého názoru nasvědčuje tomu, že vlastní kapitál je hlavním zdrojem financování společnosti.

4.4 Bilanční pravidla

Plnění bilančních pravidel je firmám pouze doporučováno a to pokud společnost chce dosáhnout dlouhodobé finanční stability. Tato pravidla pomáhají firmám určit vnitřní skladbu potřebných prostředků k financování aktiv firmy. Neodpoví ale firmě na otázku, která se týká výše těchto zdrojů. V mé práci tyto pravidla pomohou k ověření finanční stability firmy.

Zlaté pravidlo financování

Prvním z těchto pravidel je zlaté pravidlo financování, které ve své práci využiji z důvodu posouzení, zda společnost využívá dlouhodobé zdroje k financování dlouhodobého majetku a v jaké výši jsou tyto zdroje využity.

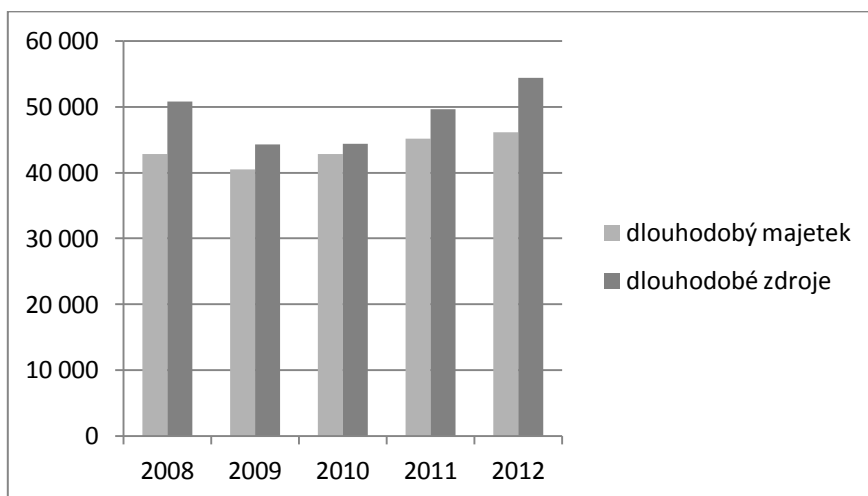
Tabulka 7: Zlaté pravidlo financování

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Dlouhodobý majetek (v tis. Kč)	42 785	40 448	42 799	45 115	46 146
Dlouhodobé zdroje (v tis. Kč)	50 822	44 255	44 420	49 672	54 354
Převaha zdrojů (v tis. Kč)	8 037	3 807	1 621	4 557	8 208
Podíl DM/DZ (v %)	85	93	97	91	85

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Podstatou pravidla je, aby dlouhodobý majetek byl kryt dlouhodobými zdroji a to z toho důvodu, že dlouhodobé zdroje jsou většinou splatné za dobu delší, nežli je jeden rok a také z takových zdrojů firma nepožaduje okamžitý zisk či okamžitou návratnost. Dlouhodobé zdroje by tak měly sloužit především k financování dlouhodobého majetku jako je například výrobní linka. Pro firmu Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. je tedy tento ukazatel důležitý a to kvůli tomu, že například již zmíněná výrobní linka umožňuje firmě plnit svůj podnikatelský záměr.

Graf 3: Zlaté pravidlo financování (v tis. Kč)

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Z uvedených výpočtů můžeme říci, že poměr dlouhodobých zdrojů k dlouhodobému majetku se za sledované období příliš nemění. Firma tedy má dostatečné množství dlouhodobých zdrojů na pokrytí potřeb týkajících se financování dlouhodobého majetku. Tyto zdroje převyšují dlouhodobý majetek v roce 2008 a 2012 zhruba o 16%, v ostatních letech rozdíl není tak velký. Firma podle mého názoru disponuje přiměřenou výší dlouhodobých zdrojů převyšujících dlouhodobý majetek, což pro firmu znamená, že společnost nemusí využívat zdroje krátkodobé, od kterých se očekává rychlá návratnost.

Zlaté pravidlo vyrovnání rizika

Podstata druhého bilančního pravidla vyrovnání rizika spočívá v tom, že vlastní zdroje by měly převyšovat zdroje cizí. Uvedené pravidlo se spojuje převážně se získáním cizích zdrojů, proto je pro firmu také důležité. Díky tomuto pravidlu zjistíme, zda má společnost alespoň vlastní kapitál ve stejné výši jako kapitál cizí. Ideálním výsledkem by byl vlastní kapitál převyšující cizí kapitál.

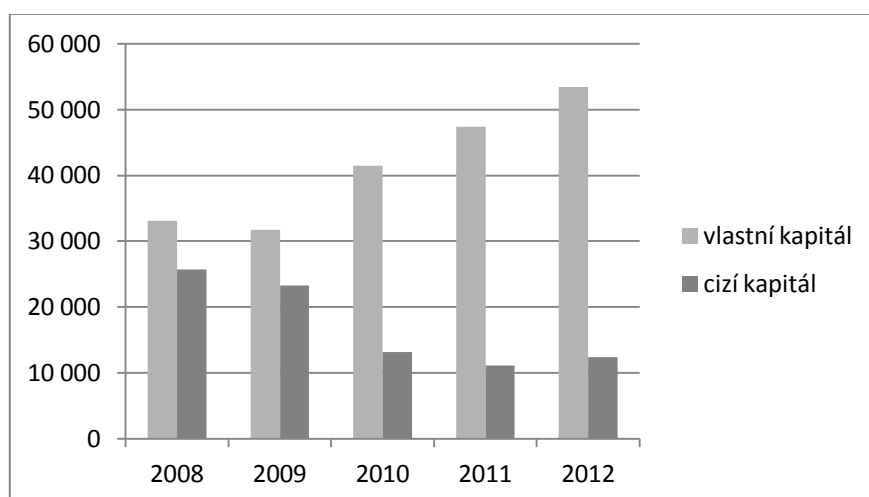
Tabulka 8: Zlaté pravidlo vyrovnání rizika

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	33 131	31 735	41 470	47 421	53 379
Cizí kapitál (v tis. Kč)	25 696	23 323	13 202	11 087	12 424
Převaha vlastního kapitálu (v tis. Kč)	7 435	8 412	28 268	36 334	40 955
Poměr VK/CK (v %)	129	136	314	428	430

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Jak je vidět z grafu 2 uvedeného níže, účetní jednotka bez jakýchkoliv problémů dané pravidlo plní. V roce 2010 došlo k výraznému snížení cizích zdrojů, které bylo zapříčiněné postupným snižováním rezerv až do roku 2011.

Graf 4: Zlaté pravidlo vyrovnání rizika (v tis. Kč)

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

V roce 2012 došlo k mírnému nárůstu cizích zdrojů, které způsobilo vytvoření rezerv na nevyčerpanou dovolenou a finanční rezervu, ale především došlo k nárůstu krátkodobých závazků a to o 3 161 tisíc Kč oproti roku 2011. Tento jev byl vyvolán zvýšením závazků z obchodních vztahů zhruba o 4 000 tisíce Kč.

Pokud by ve firmě byl větší podíl cizích zdrojů, společnost by mohla více riskovat a zanedbat tak svůj rozvoj. Důvodem je především to, že cizí zdroje nevracují na podnik žádnou výši rizika, toto riziko přebírá poskytovatel cizího kapitálu. V praxi je ale většinou toto pravidlo porušováno a cizí zdroje bývají vyšší nežli zdroje vlastní a to z toho důvodu, že čím větší je větší podíl vlastního kapitálu ve firmě, tím snáz firma cizí zdroje může získat, protože čím vyšší jsou zdroje vlastní, tím existuje nižší riziko pro věřitele.

Zlaté pari pravidlo

Bilanční pari pravidlo říká, že ideální je situace, kdy vlastní kapitál je o něco málo nižší než dlouhodobý majetek, v nejhorším případě by vlastní kapitál měl financovat pouze dlouhodobý majetek. Důvodem je neplýtvání nejdražšího zdroje, kterým vlastní kapitál pro firmu je.

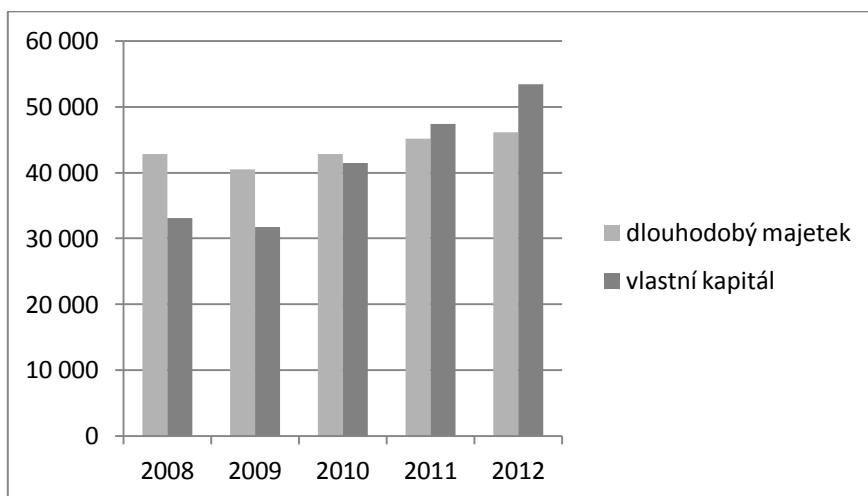
Tabulka 9: Zlaté pari pravidlo

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Dlouhodobý majetek (v tis. Kč)	42 785	40 448	42 799	45 115	46 146
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	33 131	31 735	41 470	47 421	53 379
Převaha vlastního kapitálu (v tis. Kč)	-9 654	-8 713	-1 329	2 306	7 233
Poměr vlastního kapitálu a dlouhodobého majetku (v %)	77	78	97	105	116

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Už z uvedené tabulky vidíme, že první dva roky byly pro plnění podstaty pravidla nevyhovující, jelikož vlastní kapitál byl mnohem nižší než dlouhodobý majetek společnosti. V roce 2008 dlouhodobý majetek převyšuje vlastní kapitál o 9 654 tisíc Kč a v roce 2009 je tomu podobně, dlouhodobý majetek je vyšší o 8 713 tisíc Kč.

Graf 5: Zlaté pari pravidlo (v tis. Kč)

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Podle grafu č. 6 můžeme říci, že požadovaná situace nastala v roce 2010, kdy dlouhodobý majetek byl vyšší než vlastní kapitál, ale již o mnohem méně (1 329 tisíc Kč.) nežli v předchozích letech. Od roku 2011 vlastní kapitál převyšuje dlouhodobý majetek, což opět ukazuje, že společnost disponuje větším množstvím vlastního kapitálu než je nutné, opět se tedy dostáváme k informaci o překapitalizování společnosti.

Zlaté poměrové pravidlo

Poměrové pravidlo pojednává o tom, že tempo růstu tržeb by mělo převyšovat tempo růstu investic. Důvodem je fakt, že stávající investice by měly na nové investice nejprve vytvořit finanční prostředky.

Tabulka 10: Zlaté poměrové pravidlo

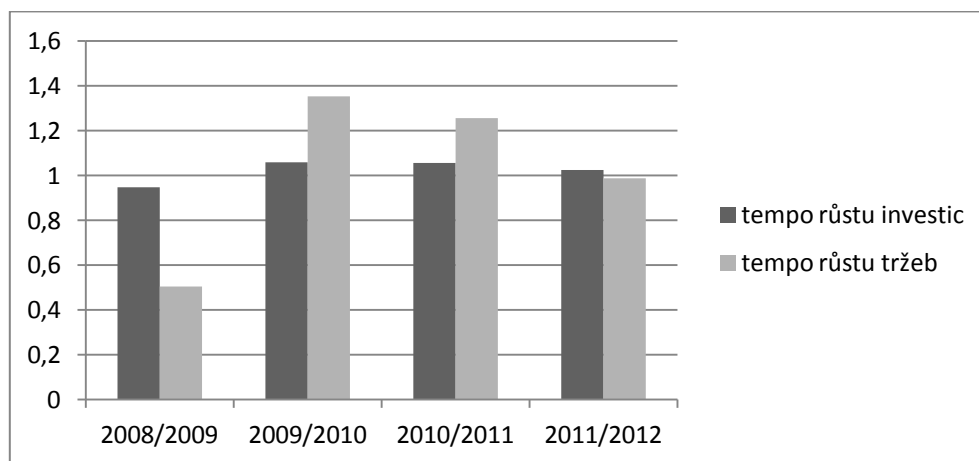
Rok	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Tempo růstu investic	1	1	1	1
Tempo růstu tržeb	0,5	1,4	1,3	0,9
Rozdíl mezi tempem tržeb a tempem investic	-0,5	0,4	0,3	-0,1

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

V prvním zkoumaném období tempo růstu investic je mnohem vyšší než tempo růstu tržeb. V dalších letech již je tomu naopak a je tím splněno zlaté poměrové pravidlo. V posledním roce opět tempo růstu investic mírně předběhlo tempo růstu tržeb. Tato situace není dobrá, protože může dojít k situaci, kdy již uskutečněné investice nestačí vydělávat na investice nové a firma tak může udělat spousty špatných investic za sebou. V potaz ale musíme vzít také čas, který je důležitým faktorem návratnosti dané investice.

V roce 2009 je tempo růstu investic vyšší zhruba o 40% nežli tempo růstu tržeb. Když zhodnotíme vývoj tržeb od roku 2008 do roku 2009, zjistíme, že tržby v tomto roce velice klesly, jak již nám ukazuje graf uvedení níže. Tento jev tedy nejspíše zavinil, že tempo růstu investic tak razantně převyšuje tempo růstu tržeb, vliv na takové klesnutí tržeb mohla mít, v té době již probíhající, krize. V roce 2012 už je tento rozdíl razantně nižší a tempo růstu investic převyšuje tempo růstu tržeb pouze o 10%, což může být zapříčiněno pouze pomalou návratností dané investice v čase.

Graf 6: Zlaté poměrové pravidlo (v %)

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Po zhodnocení všech zde uvedených bilančních pravidel, můžeme říci, že firma neměla žádné potíže s jejich plněním ve sledovaném období. Bilanční pravidla tedy vypovídají o tom, že firma je v dobré finanční situaci, je finančně stabilní.

4.5 Zadluženost společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o.

Dále se budu ve své práci zabývat ukazatelem celkové zadluženosti, díky kterému budeme moci říci, zda firma využívá cizí zdroje a také v jakém poměru k financování svých aktiv. Ukazatelé zadluženosti jsou spjaty se zlatým pravidlem vyrovnaní rizika, které říká, že by vlastní zdroje měly převyšovat zdroje cizí. Pokud je toto pravidlo naplněno a vlastní zdroje tedy převyšují zdroje cizí, situace ve společnosti je pro případné věřitele příznivá, pokud ale pravidlo splněno není, znamená to, že věřitelé zde nesou vyšší podíl rizika nežli vlastníci společnosti, firma by tedy využívala ve větší míře cizí zdroje. Ukazatelé zadluženosti nám tedy pomohou zhodnotit, v jaké míře jsou cizí zdroje využívány a jestli je daná firma již nepřiměřeně zadlužená.

Ukazatel celkové zadluženosti pojednává o tom, zda firma preferuje zdroje cizí nad zdroji vlastními. Pokud ukazatel zadluženosti vykazuje hodnoty vyšší než 0,5, podnik k financování svých aktiv využívá především zdroje cizí. Jelikož s cizími zdroji je také spojeno působení daňového štítu, hodnoty ukazatele zadluženosti mohou být doporučeny i ve výši 0,7. V případě, že hodnota ukazatele je vyšší než 1, podnik nemá dostatečný vlastní kapitál, říkáme, že firma disponuje se záporným vlastním kapitálem.

Tabulka 11: Ukazatel celkové zadluženosti

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Cizí kapitál (v tis. Kč)	25 696	23 323	13 202	11 087	12 424
Aktiva (v tis. Kč)	60 523	55 061	54 647	61 681	67 219
CZ/A (%)	40	40	20	20	20

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Uvedená tabulka č. 11 udává výši celkové zadluženosti společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. za období od roku 2008 do roku 2012. V roce 2008 a 2009 firma využívala k financování ze 40 % cizí zdroje a ze 60 % zdroje vlastní. Hodnoty ukazatele se pohybují pod hodnotou 0,5, což znamená, že firma preferovala využití zdrojů vlastních, i když rozdíl ve financování byl pouhých 10 %.

Společnost v těchto dvou letech vytvářela rezervy podle zvláštních právních předpisů, další složkou cizích zdrojů byly krátkodobé závazky a také bankovní úvěry a výpomoci. Od roku 2010 firma začala využívat vlastní zdroje k financování svých aktiv ještě více nežli v letech předchozích. To znamená, že z 80 % firma financovala svůj majetek z vlastních zdrojů. Zde už je vidět jasná převaha těchto zdrojů. V tomto roce byly cizí zdroje tvořeny krátkodobými závazky a bankovními úvěry a výpomoci. Společnost od roku 2010 přestala využívat tvorbu rezerv.

Společnost sice především využívá vlastní zdroje k financování, ale z pohledu poskytnutí úvěrů musí být pro budoucí věřitele situace ve společnosti důvěryhodná. To ovlivňuje výše cizích zdrojů ve firmě. Pokud má společnost větší množství cizích zdrojů nežli je požadováno, nemusel by být případný úvěr společnosti poskytnut. Proto se dále budeme zabývat ukazatelem míry zadluženosti, který poskytuje bance informace o výši cizích a vlastních zdrojů ve společnosti. Tento ukazatel říká, že cizí zdroje by neměli přesáhnout jeden a půl násobek vlastních zdrojů a za optimální považuje situaci, kdy hodnota cizích zdrojů je nižší nežli hodnota vlastních zdrojů.

Tabulka 12: Ukazatel míry zadlužení

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Cizí zdroje (v tis. Kč)	25 696	23 323	13 202	11 087	12 424
Vlastní zdroje (v tis. Kč)	33 131	31 735	41 470	47 421	53 379
Míra zadlužení (v %)	78	73	32	23	23

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Z tabulky č. 12 vidíme, že cizí zdroje ani v jednom sledovaném roce nepřesáhli výši zdrojů vlastních. V roce 2008 a 2009 byla hodnota míry zadlužení zhruba o 410 % vyšší než v letech ostatních. To bylo způsobeno krátkodobými závazky a také bankovními úvěry a výpomoci. Postupně se obě tyto složky snižovaly až v roce 2012 bankovní úvěry a výpomoci úplně zanikly.

4.6 Rentabilita společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o.

Z předchozích kapitol víme, že společnost Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. využívá k financování především vlastní kapitál a že stav společnosti je z finanční stránky velmi dobrý z hlediska plnění bilančních pravidel. Dále bych se proto chtěla zabývat ukazateli rentability, kteří nám dokážou říci, zda firma podniká efektivně. Rentabilita společnosti je spojená se zlatým poměrovým pravidlem financování, které říká, že tempo růstu investic by nemělo být vyšší nežli tempo růstu tržeb. Pokud je toto pravidlo splněno a tempo růstu tržeb převyšuje tempo růstu investic, rentabilita aktiv by měla být kladná, měla by tedy dosahovat požadovaného minima a aktiva, která společnost vlastní, by měla přinášet společnosti zisk, v opačném případě by byla aktiva společnosti nevyužita efektivně a nebyl by vykazován zisk žádný.

Rentabilita aktiv

Společnost Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. k plnění svého podnikatelského zájmu využívá především dlouhodobý majetek, který zaobírá, největší část celkových aktiv společnosti. Daný ukazatel nám pomůže zjistit, jestli aktiva, která společnost vlastní dokážou být zisková a to bez ohledu na to, z jakých prostředků jsou financovány. Pro výpočet rentability aktiv není číselník přesně definovaný, já jsem tak pro svou práci využila výsledku hospodaření před zdaněním a úroky a to ve všech sledovaných letech.

Tabulka 13: Ukazatel rentability aktiv

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Výsledek hospodaření před odečtením daní a úroků (v tis. Kč)	332	-1 745	8 152	7 404	6 037
Celková aktiva (v tis. Kč)	60 523	55 061	54 647	61 681	67 219
Rentabilita aktiv (v %)	1,2	-3,2	14,9	12	9,1

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Tabulka č. 13 nám ukazuje, že v roce 2008 výnosnost celkových aktiv byla ve výši jednoho procenta, v roce 2009 výnosnost celkových aktiv se z jednoho procenta dostala do záporných čísel. Aktiva v roce 2009 nepřinášela společnosti žádný zisk. Investovaný kapitál tedy nebyl společností využíván efektivně. Uvádí se, že hodnota ukazatele rentability aktiv by měla mít minimálně 8 %. V roce 2010 se situace změnila a firma již přesahovala požadované minimum 8 %, investice společnosti začaly být efektivní a přinášely společnosti i zisk. Tento stav přetrval až do konce sledovaného období i když v roce 2012 rentabilita aktiv přesahovala požadované minimum 8 % pouze o 1 %.

Rentabilita vlastního kapitálu

Z předchozích kapitol víme, že společnost využívá k financování svých aktiv ze 70 % vlastní zdroje. Dále jsme také zjistili, že firma je překapitalizovaná a také víme, že investice společnosti od roku 2010 přinášejí zisk a jsou tak využívány efektivně. Jelikož tedy firma využívá především vlastní zdroje k financování svých aktiv, je pro nás směřodatný ukazatel rentability vlastního kapitálu, který oproti rentabilitě aktiv do výpočtu zahrnuje pouze vlastní kapitál společnosti.

Tabulka 14: Rentabilita vlastního kapitálu

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Zisk po zdanění (v tis. Kč)	34	-1 396	6 534	5 951	4 558
Vlastní zdroje (v tis. Kč)	33 131	31 735	41 470	47 421	53 379
Rentabilita vlastního kapitálu (v %)	0,1	-4,4	16,1	13,2	9,1

Zdroj: Rozvaha společnosti, úprava a výpočty vlastní

Rentabilita vlastního kapitálu je důležitým ukazatelem především pro vlastníky společnosti a také budoucí investory. Ti se snaží o maximalizaci zisku a to bez použití většího množství vlastního kapitálu. Minimální hodnota ukazatele, by měla být 10 %. Naše vypočtené hodnoty říkají, že návratnost vlastního kapitálu v prvním roce byla nulová, v druhém roce záporná a od roku 2010 již návratnost vlastního kapitálu byla vzhledem k předchozím neatraktivním výsledkům dobrá a to i s ohledem na požadované minimum, které v roce 2010 a 2011 přesahovala. K poklesu o 1 % pod požadované minimum došlo v roce 2012.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit vývoj dlouhodobého majetku firmy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. za sledované období a to od roku 2008 do roku 2012, posoudit varianty financování z hlediska finanční stability firmy a zjistit, jestli je firma finančně stabilní, případně doporučit jiné, vhodnější varianty financování dlouhodobého majetku firmy. Pro uskutečnění cíle byly využity metody finanční analýzy a předmětem zkoumání byly výkazy společnosti za roky 2008 až 2012.

Vertikální analýza společnosti ukázala, že dlouhodobý majetek za všechna sledovaná období tvoří hlavní složku aktiv. Tento majetek je tvořen především dlouhodobým majetkem hmotným, který firma využívá pro naplnění svého podnikatelského záměru. Vertikální analýza nám také přinesla informaci o složení pasiv, kdy bylo zjištěno, že největší podíl na celkových pasivech má vlastní kapitál, který je tvořen především výsledkem hospodaření minulých let, tato položka se pohybuje v průměru za všechna sledovaná období okolo 50 %.

Z horizontální analýzy společnosti vyplývá, že vývoj celkových aktiv zpočátku klesal, což bylo způsobeno poklesem dlouhodobého hmotného a finančního majetku. Příčinou poklesu byly odpisy a snížení podílu v ovládaných a řízených osobách. V dalších sledovaných letech ale majetek podniku neustále zvyšoval svou hodnotu. Oběžná aktiva v prvních dvou letech klesala a klesala jak výše zásob a materiálu společnosti, tak i krátkodobé pohledávky. V dalších dvou letech se ale vývoj obrátil a oběžná aktiva zvyšovala svou hodnotu. Tento vývoj oběžného majetku je celý spjat s působící krizí. Horizontální analýza pasiv ukázala, že pasiva začátkem sledovaného období klesala. Ke zvýšení došlo až v roce 2011 a to díky hospodářskému výsledku z minulých let. Důležitá je pro nás změna ve vlastních a cizích zdrojích společnosti. Vlastní kapitál zaujímal převážnou část celkových pasiv a to až ve výši 80 %.

Poměr vlastního kapitálu na celkových aktivech neustále stoupal, což tedy znamená, že firma k financování svého majetku využívá především vlastní zdroje. Výše vlastního kapitálu vedla k otázce překapitalizování. Ve všech 5 letech měla firma vysokou výši kapitálu a překapitalizování se tak potvrdilo.

Pro ověření dlouhodobé finanční stability firmy, jsme se své práci využila bilančních pravidel. Všechna vypočtená bilanční pravidla přinášejí informaci o finanční stabilitě podniku. S plněním těchto doporučených pravidel neměla firma žádné problémy a to ani v jednom sledovaném roce. Finanční situace firmy Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. je tedy podle bilančních pravidel velmi dobrá a firma je tak označena za finančně stabilní.

Zadluženost společnosti Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. byla hodnocena pomocí ukazatele celkové zadluženosti, který přinesl informace o tom, že firma z 80 % k financování svých aktiv využívá vlastní kapitál. Společnost tak není nijak zadlužena a na případné investory působit důvěryhodně.

K posouzení efektivního zhodnocení svých aktiv a vloženého kapitálu byly využity ukazatele rentability. Ukazatel rentability aktiv byl v prvních letech pod požadovaným minimem 8 %, avšak dále již vykazoval hodnoty vyšší než je doporučené minimum. Téměř stejný vývoj měla rentabilita vlastního kapitálu, která je pro nás směrodatná z důvodu financování aktiv především vlastními zdroji. Z výsledků těchto ukazatelů rentability jsem usoudila, že aktiva i vlastní kapitál společnosti dokáže firmě přinášet zisk na dostatečné úrovni. Řekla bych, že aktiva společnost využívá naplno k tvorbě svého podnikatelského zájmu a nepřichází tak o žádnou možnost nadále zvyšovat svůj zisk.

Firma pro financování svých aktiv z 80 % zvolila variantu financování z vlastních zdrojů. Tento způsob financování má na finanční situaci firmy dobrý vliv a to díky tomu, že financování z vlastních zdrojů nezvyšuje zadluženost firmy a firma je tak pro případné budoucí investory, či pro žádání úvěru důvěryhodná. Musíme ale vzít v úvahu i to, že vlastní zdroje bývají dražší nežli využití zdrojů cizích. Zbylých 20 % aktiv jsou financována z cizích zdrojů, můžu říci, že využití cizích zdrojů k financování aktiv společnosti působí na finanční situaci firmy také kladně, i když by společnost mohla podíl cizích zdrojů na financování aktiv zvětšit, jednak z důvodu překapitalizování firmy a také protože s využitím cizích zdrojů jsou spojeny úroky z úvěru, které jsou pro firmu daňově uznatelné a znamenají tak snížení základu daně. Cizí zdroje by tak díky kladnému působení finanční páky mohly společnosti přinášet větší výnosnost vložených prostředků.

Na základě vypočtených ukazatelů bych tedy firmě navrhla tato doporučení na případné zlepšení firmy:

Společnost Povrchové úpravy Třemošnice, s.r.o. by měla k financování svého dlouhodobého majetku využívat ve větší přiměřené hodnotě cizí kapitál a to jednak z toho důvodu, že podnik je již překapitalizován, ale i také kvůli tomu, že vlastní zdroje jsou jedním z nejdražších zdrojů. Firma chce využíváním vlastních zdrojů zvyšovat finanční stabilitu firmy, tento způsob financování ale také může vést k neefektivnímu zhodnocování vložených prostředků, zatímco přiměřené využití cizích zdrojů k financování by mohlo vést k zvyšování výnosnosti vložených prostředků a to díky působení finanční páky.

6 Použitá literatura

Abeceda účetnictví pro podnikatele 2011. 9. vydání. ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-650-1.

BUCHTOVÁ CSC., Doc. ing. Jana. *Učebnice podvojného účetnictví I. a II. díl. III.* přepracované vydání. Ostrava: Mirago, 1994. ISBN 320327141.

HOMOLKOVÁ, Ing. Iva, Ing. Daniel KUNC a Ing. Jiří ŘEHÁK. *Dlouhodobý majetek.* Český Těšín: Poradce, s.r.o., 2002. ISBN 1213-9270.

CHALUPA, R., J. KADLEC, J. SKÁLOVÁ, J. PILÁTOVÁ, D. PROCHÁZKOVÁ, R. SEDLÁK a P. VLACH. Abeceda účetnictví pro podnikatele. 7. vydání. Praha: Anag, 2009. ISBN 978-80-7263-522-1.

KOVANICOVÁ, Dana. Abeceda účetních znalostí pro každého. Praha: Polygon, 2012. ISBN 978-80-7273-169-5.

MIKOVCOVÁ, PH.D., Ing. Hana a RNDr. Ing. Hana SCHOLLEROVÁ, PH.D. *Praktikum podniková ekonomika pro magisterské studium.* 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006. ISBN 80-86898-91-1.

MRKOSOVÁ, Jitka. *Účetnictví 2007.* 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1512-1.

MULAČ, Petr a Věra MULAČOVÁ. *Podniková ekonomika.* 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, 2007. ISBN 978-80-903888-0-2.

OTRUSINOVÁ, Milana a Karel ŠTEKER. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví.* 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 264 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4702-6.

RUBÁKOVÁ, Věra. *Účetnictví pro úplné začátečníky* 2013. 7. vyd. Praha 7: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 9788024784267.

ŘEZŇÁKOVÁ, Mária. *Efektivní financování rozvoje podnikání*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 8024780925.

SYNEK, Miloslav a kol. *Manažerská ekonomika*. 4. vyd. Praha 7: Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-1992-4.

SYNEK, Miloslav a kol. *Podniková ekonomika*. 4. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-892-4.

ŠPELDA, Ing. Marek. *Oběžný a dlouhodobý majetek podniku*. 1. vyd. Červený Kostelec: Ecole, 2007. ISBN 978-80-903983-3-7.

VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ A KOL. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 8024743728.

WÖHE, Günter. *Úvod do podnikového hospodářství*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 1995, xx, 748 s. ISBN 80-717-9014-1.

7 Seznam tabulek

Tabulka 1: Vertikální analýza aktiv

Tabulka 2: Vertikální analýza pasiv

Tabulka 3: Horizontální analýza aktiv

Tabulka 4: Horizontální analýza pasiv

Tabulka 5: Poměr vlastního kapitálu na celkových aktivech

Tabulka 6: Ukazatel překapitalizace společnosti

Tabulka 7: Zlaté pravidlo financování

Tabulka 8: Zlaté pravidlo vyrovnání rizika

Tabulka 9: Zlaté pari pravidlo

Tabulka 10: Zlaté poměrové pravidlo

Tabulka 11: Ukazatel celkové zadluženosti

Tabulka 12: Ukazatel míry zadlužení

Tabulka 13: Ukazatel rentability aktiv

Tabulka 14: Rentabilita vlastního kapitálu

8 Seznam grafů

Graf 1: Struktura aktiv

Graf 2: Struktura dlouhodobého majetku

Graf 3: Zlaté pravidlo financování

Graf 4: Zlaté pravidlo vyrovnání rizika

Graf 5: Zlaté pari pravidlo

Graf 6: Zlaté poměrové pravidlo

9 Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozvaha společnosti pro rok 2008

Příloha č. 2: Rozvaha společnosti pro rok 2009

Příloha č. 3: Rozvaha společnosti pro rok 2010

Příloha č. 4: Rozvaha společnosti pro rok 2011

Příloha č. 5: Rozvaha společnosti pro rok 2012

